

Els protagonistes de la història

Cada vegada són més les ciutats, viles i pobles del Principat que estableixen vincles de relació amb el País Valencià. Un ràpid repàs a aquest renovellat dinamisme ens mostra com és l'àmbit municipal el que pren la iniciativa i esdevé protagonista d'un fenomen que cal tenir molt en compte.

Estem parlant d'un seguit d'iniciatives que se saben –i es volen– de base. D'aquí la seva riquesa. I la seva força, també.

Sueca, Calella i Vallirana; Carlet i les Borges Blanques; Gandia i Premià de Mar; Xàtiva i Montblanc; la Vall d'Uixó i Tarragona, Alcanar, Sant Cugat del Vallès i Sant Just Desvern; Lliria i Alcarràs. I els Castelló (tots, que és aviat dit). La llista és llarga i no sembla que tingui intenció de quedar-se aquí.

Alguna cosa es mou al sud. O, més exactament, alguna cosa es mou al sud que fa moure el nord i desentumeix les articulacions, potser un poc encarcarades, darrerament, d'aquest llarg país nostre. El cas és que, des de fa pràcticament un any, han reviscolat i prenen embranzida les relacions entre municipis i entitats del Principat i del País Valencià. Així, el que inicialment va ser una col·laboració esporàdica de diversos ajuntaments (les Borges Blanques, Solsona o Valls, per exemple) amb la xarxa cívica i cultural dels Casals Jaume I establerta d'uns anys ençà al País Valencià ha trobat, en la fórmula dels agermanaments, una manera de consolidar les relacions.

Sueca, capital de la Ribera Baixa, va ser, el passat 21 de juny, la ciutat encarregada de trencar el gel, al caliu de l'Assemblea d'Alcaldes i Regidors constituïda el 6 de maig d'enguany. Allà, sota l'atenta mirada d'un Joan Fuster virtualment present, el Casal Jaume I del seu poble natal signava un protocol d'agermanament amb l'Ajuntament de Calella (Maresme) i el Consell Comarcal de la Selva. Era el primer d'aquests acords que, des d'aleshores, es comencen a succeir amb progressiva assiduitat i que, per la via de la interacció de l'àmbit institucional i el cívic, van teixint una xarxa de relacions estables entre les terres del nostre àmbit lingüístic. En aquest sentit s'explica Joan

Antoni Sòria, d'Iniciativa per Catalunya-Verds i regidor de medi ambient de l'Ajuntament de Premià de Mar (Maresme): "El nostre agermanament va ser un fruit del 6 de maig i dels contactes posteriors. És clar que el més important és que això tingui continuïtat". Perquè des que el pirata Omar i la peixatera Ester, gegants, van baixar a Gandia a ballar pels carrers de la vila, des d'aquest passat dia 30 de setembre que va veure com els regidors de Premià de Mar s'unien, junt amb els de Gandia, a la celebració del Correllengua, totes dues ciutats tenen força més coses en comú que la mar compartida. Com expressa l'acord d'agermanament, tenen ara un "vinde fraternal" que les uneix amb voluntat de pervivència.

"Crec que aquesta via que hem iniciat des del municipalisme està, ja, donant molt bons resultats". Josep Andreu (ERC), té ben clara la importància d'aquests agermanaments. Per això, i des del passat 8 d'octubre, l'Ajuntament de Montblanc (Conca de Barberà), d'on és alcalde, està agermanat amb el Casal Jaume I de Xàtiva (Costera). Dues ciutats "socarrades" (en totes dues hi és viu, i punyent, el record de la Guerra de Successió) enllaçades, ara, també, per la vocació de futur que comporta l'acord.

Si parlem de l'acte protocol·lari de signatura d'un agermanament podria semblar, a priori, que ens referim a un esdeveniment més o menys fred o de tràmit. Res més lluny del cas. Música i danses, història, gastronomia o teatre, són l'embolcall que sempre acompanya el protocol, i l'alleugereix. Perquè estem parlant d'un seguit d'iniciatives que se saben –i es volen– de base. D'aquí la seva riquesa. D'aquí la seva força, també.

Tots amb Castelló de la Ribera.

Encara no són les nou del matí i a l'estació del trenet de Castelló de la Ribera ja hi ha moviment. Sembla que tot és a punt, finalment. Han estat molts dies, setmanes, de feina i ara que ja ha arribat l'esperat 21 d'octubre tot ha de sortir bé. Només la pluja, en tot cas, podria aigualir un cap de setmana que es presenta ple d'activitats. I d'emocions. Per a la gent del Síndic Pere Calp, l'associació amfitriona i inventora de l'esdeveniment que és a punt de començar, la significació de la diada és doble. Primer, perquè han aconseguit de tirar endavant un aplec singular: la I Trobada dels Castelló dels Països Catalans. I, segon, però no menys important, pel fet que es realitzi, precisament a Castelló de la Ribera, amb Castelló de la Ribera. La transcendència simbòlica de l'acte és un punt que cal tenir molt present.

Pot semblar estrany, a priori, que una activitat d'aquest tipus comenci amb una marxa reivindicativa pels carrers del poble. El cas és, però, que, de moment, i gairebé set anys després que el ple de l'Ajuntament acordés la normalització del seu topònim, el municipi es veu obligat a ser, als fulls oficials, "Villanueva de Castellón". D'aquí la importància de la pancarta que encapçala la marxa: "Els Castelló, amb Castelló de la Ribera". Darrere d'ella, amb els gegants i els cap-grossos, els xirimiters i els timbals, representants de Castellonet de la Conquesta (Safor), Castelló d'Empúries (Alt Empordà), Castelló de Farfanya (Noguera), Castelló de la Plana (Plana Alta), Castelló de Rugat (Vall d'Albaida) i, és clar, Castelló de la Ribera (Ribera Alta).

La pluja, finalment, va respectar la trobada. "Ens ha sortit de categoria", s'exclamaven alguns, en acabar els actes de dissabte. "Ni ploure, no ha.fet!". Hi havia hagut la marxa, la lectura del "Manifest per Castelló de la Ribera", la recepció de les autoritats a l'Ajuntament i l'acte cultural amb historiadors de totes les poblacions que presentà Dolors Pérez, diputada a les Corts Valencianes. Hi havia hagut la solemne inauguració de cinc carrers dedicats a cadascun dels Castelló visitants, amb

De dalt a baix: acte d'inauguració dels carrers a Castello de la Ribera, amb la presidenta del Síndic Pere Calp i els alcaldes i representants municipals de tots els Castello; festes de la trobada dels Castello; i acte al Casal Jaume I de Xativa en l'agermanament amb Montblanc.

T. G. SEMPERE

tallada de cinta i traques, la cercavila, la primera Mostra cultural, festiva i musical dels Castelló, desfilada de moros i cristians, lectura de poemes i el llauro-punk reage-ska folk-celta del concert al polisportiu vell.

I l'endemà, més encara. A la Cambra agrària, al costat d'una taula preparada amb codonys i pebre en salmorra, amb olives trencades, coca de llanda, carbassa al forn, magranes, mistela, bunyols, garrofes, arnadí, fogassa i mones, s'hi arrenjeraren les més de cinc-centes

persones que degustaren les cassoles d'arròs al forn preparades en diferents cases del poble per al dinar de comiat. Als rostres s'hi podia entreveure el cansament d'un actiu cap de setmana però, sobretot, l'alegria dels llaços que s'hi havien establert. La cosa, per a uns dels incansables dolçainers que van seguir la Trobada, té fàcil explicació: "És que portem cognoms diferents però tots ens diem igual!". Vet aquí els Castelló.

Un dels aspectes més importants de tot aquest seguit d'activitats és el fet

que no es tracta d'actes esporàdics o desconnectats. Així, si, d'una banda, la trobada dels Castelló ja busca amfitrió per a l'any vinent (i a Castelló d'Empúries, que s'apunta com a vila organitzadora, reconeixen que els han deixat el llistó molt alt), el calendari d'agermanaments va atapeït. De moment, i d'a-

quí a final d'any ja hi ha previst el de les Borges Blanques amb el Casal Jaume I de Carlet (25 de novembre), Vallirana amb el de Sueca (1 de desembre), Alcarràs amb Llíria (2 de desembre) i Tarragona, Alcanar, Sant Cugat del Vallès i Sant Just Desvern, amb el Casal Jaume I de la Vall d'Uixó, que s'inau-

gurarà el mateix dia de l'agermanament (16 de desembre). I, com se sol dir, l'any que ve, més. Caldrà no perdre de vista el desenvolupament d'aquestes iniciatives que tenen, en el camp municipal, el seu principal dinamitzador.

Núria Cadenas

La memòria i els caragols

“Els de Benavent amb els Benavent de Quatretonda”. Amb aquest lema han arribat, els veïns de Benavent de Segrià, fins a Quatretonda. Així, aquesta població de la Vall d'Albaida ha vist com es consoliden uns vincles que permeten, a uns i altres, retrobar un passat compartit. I compartir, també, perspectives de futur.

Quan les persones superen les barreres fictícies amb què els poders tracten d'ocultar les característiques que defineixen una cultura comuna i recuperen la memòria històrica, assumeixen la identitat pròpia d'una manera natural i, fins i tot, emotiva. Si retrobar-nos amb un amic o amb un parent estimat, després de molt de temps d'haver-ne perdut la pista, ens emociona i ens fa recordar, per què no s'haurien d'emocionar els quatretondans en posar-se en contacte amb uns parents llunyans, potser només intuïts, que durant un parell de dies han estat una realitat tangible?

Tot va començar fa uns anys, quan alguns membres del Col·lectiu Cultural Dorresment, de Quatretonda, encuriosits pels seus orígens i per la història del seu poble, comencen a investigar les causes d'un fenomen que no deixa de ser curiós: la immensa majoria de les famílies de la localitat porten el cognom Benavent. El fenomen es basa en un fet històric indiscutible: en algun moment de la nostra història, un grup notable de benaventins deixaren el Segrià i baixaren a les terres conquerides; naturalment, la procedència dels repobladors es va veure reflectida als censals: els Benavent eren majoria a Quatretonda.

Les investigacions i les gestions del Col·lectiu Cultural Dorresment, amb la col·laboració d'Acció Cultural i d'enti-

tats lleidatanes, assoliren els primers fruits fa un parell d'anys, quan una representació de Quatretonda va visitar les terres de Lleida, com ja va reflectir aquest setmanari en el seu moment.

Els benaventins han tornat, fa poc, aquesta visita. Disabte 4 de novembre, de bon matí, van arribar a Quatretonda tres autobusos que, amb unes expressives pancartes que deien “Els de Benavent amb els Benavent de Quatretonda”, sobre una silueta del mapa dels Països Catalans, transportaven una part notable de la població. El mateix dissabte, acompanyats per guies experts, van recórrer la Costera i la Safor, comarques veïnes de la Vall d'Albaida. Els convidats participaren en diversos actes culturals i lúdics, passejaren pels carrers de Xàtiva i pujaren al castell; assistiren a un concert improvisat al Monestir de la Valldigna (la visita va coincidir amb un assaig de la banda de Simat, que va dedicar unes peces als turistes) i baixaren després fins a Gandia, on passaren la nit.

Diumenge 5, de matí, la visita es va centrar a Quatretonda, vila de la Vall d'Albaida, situada a 12 quilòmetres de Xàtiva i a 8 del Genovés, el poble que millors jugadors de pilota ha donat a l'esport valencià per excel·lència. Els convidats, entre els quals hi havia els alcaldes de les dues poblacions i d'algunes altres, representants de la Diputació de Lleida i membres destacats d'Acció